

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLIII. ad annum DLXXVII.

Parisiis, 1644

Concilivm Parisiense, In Qvo Praetextati Episcopi Rothomagensis causa, Chilperico rege accusante, discussa est, anno Christi DLXXVII. Benedicti papae V. Chilperici eiusdem regis XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15324

ANNO
CHRISTI
573.

discernat iustitiã. Quia evidentissime omnibus patet, quia caritatem fraternam postponit, despicit consortium, non acquiescit veritati, omnes prophetæ contra ipsum loquuntur, omnes apostoli ipsum detestantur, & Deus omnipotens ipse quod constituit, iudicabit. Præmissis salutationis obsequio supplicamus, vt latorem præsentium seruum vestrum Gundulfum commendatum habeatis, & quæ per eundem verbo mandamus, absque hæsitacione credentes recipiatis, & implere non despiciatis, & elaboretis qualiter de vestra salute nobis gaudia præparetis. Illud petimus, vt per vestrapietatis rescriptum ex omnibus iocundari mereamur.

NOTA IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Epistola S. Germani ad Brunichildem.*] Scriptam conuicimus quo tempore Sigebertus bellum aduersus Chilpericum fratrem comparabat, de quo Gregorius Turonensis post Synodi superioris mentionem agit lib. 4. cap. 44.

ANNO
CHRISTI
577.

¹ **CONCILIVM PARISIENSE,**
IN QVO PRÆTEXTATI EPISCOPI
Rothomagensis causã, Chilperico rege accusante,
discussa est, anno Christi DLXXVII. Benedicti papæ V.
Chilperici eiusdem regis XVI.

INFENSVS iam antea Prætextato Rothomagensi episcopo rex Chilpericus, quod Meroueam ipsius filium cum Brunichilde regina, post Sigeberti mortem, matrimonio copulasset, cum alio etiam nomine delatus fuisset, hominem accersit, detinuitque, quoad in publica Synodi audientia examinaretur. Conuenere igitur Parisiis in S. Petri basilica episcopi XLV. Quid porro actum in hoc conuentu, & quo pacto circumuentus Prætextatus, ad falsam confessionem inductus, atque in exilium a rege sit eiectus, exponit his verbis Gregorius Turonensis lib. 5. historiæ cap. 19. Audiens, inquit, Chilpericus, quod Prætextatus Rothomagensis episcopus contra vtilitatem suam populis munera daret, eum ad se arcessiri præcepit. Quo discusso, reperit cum eodem res Brunichildis reginæ commendatas: ipsisque ablatis, eum in exilio vsque ad sacerdotalem audientiam retineri præcepit. Coniuncto autem Concilio exhibitus est. Erant autem episcopi qui aduenierant apud Parisios in basilica S. Petri apostoli. Cui rex ait:

Concil. Tom. 12.

Vuuu iij

Quid tibi visum est, o episcope, vt inimicum meum Merouechum, qui filius esse debuerat, cum amita sua, id est patru sui vxore, coniungeres? An ignarus eras quæ pro hac causâ Canonum statuta sanxissent? Etiam non hic solum excessisse probaris, sed etiam cum illo egisti datis muneribus, vt ego interficerer: hostem autem filium patri fecisti, seduxisti pecunia plebem, vt nullus mecum fidem habitam custodiret: voluisti que regnum meum in manu alterius tradere. Hæc eo dicente, infremuit multitudo Francorum, voluitque ostia basilicæ irrumpere, quasi vt extractum sacerdotem lapidibus vrgeret: sed rex hoc prohibuit fieri. Cumque Prætextatus episcopus ea quæ rex dixerat, facta negaret, aduenerunt falsi testes, qui ostendebant species aliquas, dicentes: Hæc & hæc nobis dedisti, vt Merouecho fidem promittere deberemus. Ad hæc ille dicebat: Verum enim dicitis, vos a me sapius muneratos: sed non hæc causâ extitit, vt rex eiiceretur a regno. Nam & cum vos mihi & equos optimos, & res alias præberetis, numquid poteram aliud facere, nisi & ego vos simili sorte remunerarem?

Prætextatus
accusatus a
rege, suam
causam
agit.

Actii archi-
diaconi in-
stigatio.

Recedente vero rege ad metatum suum, nos collecti in vnum sedebamus in secretario basilicæ B. Petri. Confabulantibusque nobis, subito aduenit Aëtius archidiaconus Parisiæ ecclesiæ, salutatisque nobis ait: Audite me, o sacerdotes Domini, qui in vnum collecti estis. Aut enim hoc tempore exaltabitis nomen vestrum, & bonæ famæ gratia refulgebitis: aut certe nullus vos amodo pro Dei sacerdotibus est habiturus, si personas vestras sagaciter non erigitis, aut fratrem perire permittitis. Hæc eo dicente, nullus sacerdotum ei quidquam respondit. Timebant enim reginæ furorem, cuius instinctu hæc agebantur. Quibus intentis, & ora digito comprimentibus, ego aio: Attenti estote, quæso, sermonibus meis, o sanctissimi sacerdotes Dei, & præsertim vos, qui familiariores esse regi videmini: adhibete ei consilium sanctum atque sacerdotale, ne exardescens in ministrum Dei, pereat ab ira eius, & regnum perdat & gloriam. Hæc me dicente, silebant omnes. Illis vero silentibus, adieci: Mementote, domini mei sacerdotes, verbi prophetici quod ait: *Si viderit speculator iniquitatem hominis, & non dixerit, reus erit animæ*

Exech. 33.

ANNO
CHRISTI
577.

pereuntis. Ergo nolite flere, sed prædicate, & ponite ante oculos regis peccata eius, ne forte ei aliquid mali contingat, & vos rei sitis pro anima eius. An ignoratis quid nouo gestum fuerit tempore? quomodo apprehensum Sigismundum Clodomeris retrusit in carcerem; dixitque ei Auitus Dei sacerdos: Ne iniicias manum in eum, & cum Burgundiam petieris, victoriam obtinebis. Ille vero abnuens quæ ei a sacerdote dicta fuerant, abiit, ipsumque cum vxore & filiis interemit, petiitque Burgundiam; ibique oppressus, & ab exercitu interemptus est. Quid Maximus imperator? nonne cum beatum Martinum compulisset communicare cuidam homicidæ episcopo, & ille, quo facilius addictos mortiliberaret, regi impio consensisset, prosequente regis æterni iudicio, ab imperio depulsus Maximus, morte pessima condemnatus est? Hæc me dicente, non respondit vllus quidquam: sed erant omnes intenti, stupentes.

Duo tamen adultores ex ipsis (quod de episcopis dici dolendum est) nuntiauerunt regi dicentes, quia nullum inimicum maiorem in suis causis quam me haberet. Illico vnus ex aulicis cursu rapido ad me representandum dirigitur. Cumque venissem, stabat rex iuxta tabernaculum ex ramis factum, & ad dexteram eius Berthramnus episcopus, ad læuam vero Ragnemodus stabat: & erat ante eos scamnum pane desuper plenum cum diuersis ferculis. Visoque me rex ait: O episcope, iustitiam cunctis largiri debes, & ecce ego iustitiam a te non accipio: sed vt video, consentis iniquitati, & impletur in te prouerbum illud, quod coruus oculum corui non eruit. Ad hæc ego: Si quis de nobis, o rex, iustitiæ tramitem transcendere voluerit, a te corrigi potest: si vero tu excesseris, quis te corripiet? Loquimur enim tibi; sed si volueris, audis: si autem nolueris, quis te condemnabit, nisi is qui se pronuntiauit esse iustitiam? Ad hæc ille, vt erat ab adulatoribus contra me accensus, ait: Cum omnibus enim inueni iustitiam, & tecum inuenire non possum. Sed scio quid faciam, vt noteris in populis, & iniustum te esse omnibus perpatescat. Conuocabo enim populum Turonicum, & dicam eis: Vociferamini contra Gregorium, quod sit iniustus, & nulli hominum iustitiam præstet. Illis quoque

Vuuu iiij

hæc clamantibus respondebo: Ego qui rex sum, iustitiam cum eodem inuenire non possum: & vos qui minores estis, inuenietis? Ad hæc ego: Quod sim iniustus, tu nescis: scit ille conscientiam meam, cui occulta cordis sunt manifesta. Quod vero falso clamore populus te insultante vociferatur, nihil est, quia sciunt omnes hæc a te emissa. Ideoque non ego, sed potius tu in acclamatione notaberis. Sed quid plura? Habes legem & Canones. hæc te diligenter rimari oportet: & tunc quæ præceperint, si non obseruaueris, noueris tibi Dei iudicium imminere. At ille quasi me demulcens, quod dolose faciens putabat me non intelligere, conuersus ad iuscellum quod coram erat positum, ait: Propter te hæc iuscella parauit, in quibus nihil aliud præter volatilia & parumper ciceris continetur. Ad hæc ego cognoscens adulationes eius dixi: Noster cibus esse debet facere voluntatem Dei, & non his deliciis delectari, vt ea quæ præcipit nullo casu prætermittamus. Tu vero, qui alios de iustitia culpas, pollicere prius, quod legem & Canones non omittas; & tunc credimus quod iustitiam prosequaris. Ille vero porrecta dextera iurauit per omnipotentem Deum, quod ea quæ lex & Canones edocebant, nullo prætermitteret pacto. Post hæc accepto pane, hausto etiam vino, discessi.

Tortatur
Gregorius a
Fredegunde
regina.

Ea vero nocte decantatis nocturnalibus hymnis, ostium mansionis nostræ grauibus audio verberibus cogitatio missoque puero nuntios Fredegundis reginæ ad stare cognosco. Quibus introductis, salutationem reginæ suscipio. Deinde precantur pueri, vt in eius causis contrarius non existam: simulque ducentas argenti promittunt libras, si Prætextatus me impugnante opprimeretur. Dicebant enim: Iam omnium episcoporum promissionem habemus, tantum tu aduersus non incedas. Quibus ego: Si mihi mille libras auri argentique donetis, numquid aliud facere possum, nisi quod Dominus agi præcepit? Vnum tantum polliceor, quod ea quæ ceteri secundum Canonum statuta consenserint, sequar. & illi non intelligentes quæ dicebam, gratias agentes discesserunt. Mane factum autem, aliqui de episcopis ad me venerunt, simile mandatum ferentes: quibus ego similia respondi.

Conuenientibus autem nobis in basilica sancti Petri

ANNO
CHRISTI
577.

mane rex adfuit, dixitque: Episcopus enim in furtis de-
prehensus ab episcopali officio vt auellatur, Canonum au-
ctoritas sanxit. Nobis quoque respondentibus, quis ille
sacerdos esset, cui furti crimen irrogaretur, respondit rex:
Vidistis enim species quas nobis furto abstulit. Ostende-
rat enim nobis ante diem tertiam rex duo volucra specie-
bus & diuersis ornamentis referta, quæ appreciabantur
amplius quam tria millia solidorum. Sed & sacculum
cum numismatis auri pondere tenentem quasi millia duo.
Hæc enim dicebat rex sibi ab episcopo fuisse furata. Qui
respondit: Recolere vos credo, discedente ab vrbe Ro-
thomagensi Brunichilde regina quod venerim ad vos:
dixique vobis quia res eius, id est, quinque sarcinas com-
mendatas haberem; & frequentius aduenire pueros eius
ad me, vt ea redderem; & nolui sine consilio vestro. Tu
autem dixisti mihi: O rex, eiice hæc a te, & reuertantur
ad mulierem res suæ, ne inimicitia inter me & Childeber-
tum nepotem meum pro his rebus debeat pullulare. Re-
uersus ergo ad urbem, vnum volucrum tradidi pueris:
non enim valebant amplius ferre. Reuersi iterum requi-
rebant alia. Iterum consului magnificentiam vestram. Tu
autem præcepisti dicens: Eiice, eiice hæc a te, o sacer-
dos, ne faciat scandalum hæc causa. Iterum tradidi eis duo
ex his: duo autem alia remanserunt mecum. Tu autem
quid nunc calumniaris, & me furti arguis, cum hæc cau-
sa non ad furtum, sed ad custodiam debeat deputari? Ad
hæc rex: Si hoc depositum penes te habebatur ad custo-
diendum, cur soluisti vnum ex his, & limbum aureis con-
textum filis in partes dissecasti, & dedisti per viros qui me
a regno deiicerent? Prætextatus episcopus respondit: Iam
dixi tibi superius, quia munera eorum acceperam: ideo-
que cum non haberem de præsentibus quod darem, hinc
præsumpsi, & eis vicissitudinem munerum tribui. Pro-
prium mihi esse videbatur, quod filio meo Merouecho
erat, quem de lauacro regenerationis excepi. Videns au-
tem rex Chilpericus quod eum his calumniis superare ne-
quirit, attonitus valde, ac conscientia confusus, discessit
a nobis; vocauitque quosdam de adulatoribus suis, & ait:
Victum me verbis episcopi fateor, & vera esse quæ dicit,
scio: quid nunc faciam vt reginæ de eo voluntas adim-

Agió Pari-
sienfis Sy-
nodi secun-
da.

pleatur? Et ait: Ite, & accedentes ad eum dicite, quasi consilium ex vobismetipsis dantes: Nosti quod sit rex Chilpericus pius atque compunctus, & cito flectatur ad misericordiam: humiliare sub eo, & dicito ab eo obiecta, a te perpetrata fuisse: tunc nos prostrati omnes coram pedibus eius, dare tibi veniam impetramus. His seductus Prætextatus episcopus pollicitus est se ita facturum.

Mane autem factō conuenimus ad consuetum locum, adueniensque rex ait ad episcopum: Si munera pro muneribus his hominibus es largitus, cur sacramenta postulasti, vt fidem Merouecho seruarent? Respondit episcopus: Petii, fateor, amicitias eorum haberi cum eo: & non solum hominem, sed, si fas fuisset, angelum de celo euocassem, qui esset adiutor eius. Filius enim mihi erat, vt sæpe dixi, spiritalis ex lauacro. Cumque hæc altercatio altius tolleretur, Prætextatus episcopus prostratus solo ait: Peccaui in cælum & coram te, o rex misericordissime, ego sum homicida nefandus: ego te interficere volui, & filium tuum in folio tuo erigere. Hæc eo dicente, prosternitur rex coram pedibus sacerdotum, dicens: Audite, o piissimi sacerdotes, reum crimen execrabile confitentem. Cumque nos flentes regem eleuassemus a solo, iussit eum basilicam egredi. Ipse vero ad metatum discessit, transmittens librum Canonum, in quo erat quaternio nouus adnexus, habens Canones quasi apostolicos continentes hæc: Episcopus in homicidio, adulterio & periurio deprehensus, a sacerdotio diuellatur. His ita lectis, cum Prætextatus staret stupens, Berthramnus episcopus ait: Audi, o frater & coepiscope, quia regis gratiam non habes, ideoque nec nostra caritate vt i poteris, priusquam regis indulgentiam merearis. His ita gestis, petiit rex, vt aut tunica eius scinderetur, aut centesimus octauus psalmus, qui maledictiones Ischarioticas continet, super caput eius recitaretur: aut certe iudicium contra eum scriberetur, ne in perpetuum communicaret. Quibus conditionibus ego restiti, iuxta promissum regis, vt nihil extra Canones gereretur. Tunc Prætextatus a nostris oculis raptus in custodiam positus est. De qua fugere tentans nocte, grauissime cæsus, in insulam maris, quod adiacet ciuitati Constantinæ, in exilium est detrusus.

ANNO
CHRISTI
577.

NOTA IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Concilium in causa Prætextati.*] Anno 2. Childeberti celebratum fuisse auctor est idem Gregorius lib. 4. cap. 44. proinde Christi anno 577. adscriptimus, quia Childeberti anni exurgunt, vt dictum est, ex fine anni 575. Verno tempore habitum & alia indicant, & Gregorius ipse, qui Synodi huius narrationem pene coniungit cum mentione paschatis, de quo fuit illo anno controuersia. Sed cum episcopos adfuisse dicat quinque & quadraginta, tres dumtaxat nominantur, in quibus Ragnemodus Parisiensis, qui sancto Germano superiore anno successerat.

NOTA SEVERINI BINII.

¹ *Concilium.*] Cum Meroueus maior natu Chilperici filius Brunichildem Sigeberti regis ac patruui sui relictam vxorem (quam Chilpericus apud Rothomagum exulare iusserat) sibi in matrimonium copulasset, patrem Chilpericum acerrime offendit, & ad arma contra filium capessenda commouit. Hic victum & captum prælio filium tonsurari & presbyterum ordinari curauit. Post aliquot tempora veste sæculari indutus inde fugiens, ad basilicam sancti Martini profugit; ibique communionem a Gregorio per minas, (quod dolendum est in viro alioquin sanctissimo,) excucullatus apostata extorsit. Vt e basilica eiiceretur filius apostata, rex Chilpericus a Gregorio postulauit: sed non fuit exauditus, propterea quod confugientes ad ecclesiam ab ea per vim non sint eiiciendi. Interea Meroueus præsidio ecclesiæ non diutius confidens, ab ea fugit, & ad Brunichildem reginam peruenit. Factum filii turpissimum, instantia reginæ Fredegundis datum est crimini Prætextato Rothomagensi episcopo; quasi is cum filio rebelli & incestuoso contra regem rebellasset. Cum accusatus de obiectis calumniis se plene purgasset, dolo tandem regis inductus est, vt se reum profiteretur, & peteret veniam, quam rex sua clementia daturus esset. Damnatus iuxta propriam confessionem, in exilium actus est. Acta Concilii extant apud Gregorium Turonensem lib. 5. histor. Franc. cap. 18.

Causa Concilii.

NOTA JACOBI SIMONDI

SOCIETATIS 1727

... in quibus Regnum Parisiense, qui sancto Romano Imperio...

NOTA SEVERINI BIKI

... Cum Magonis imperatoris Childeberti filii Brunni...

